

VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Evidenčna številka: VS4002441

Datum odločbe: 14.01.2014

Senat: dr. Miodrag Đorđević (preds.), dr. Mile Dolenc (poroč.), Marko Prijatelj

Področje: VARSTVO KONKURENCE - UPRAVNI SPOR

Institut: varstvo konkurence - načelo kontradiktornosti - podjetje - pojem podjetja - ekonomska celota - merila za presojo ekonomske celote

Zveza: ZPOmK-1 člen 6, 19, 36. Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU) člen 101. Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti (PES) člen 81.

Jedro

Tožeča stranka vse do izdaje Odločbe ni bila seznanjena z dejstvi in dokazi, ki jih je Agencija štela kot pomembne za zaključek, da v tej zadevi ekonomska celota ne obstaja oziroma da gre za sporazum med neodvisnima podjetjema. S takšnim postopanjem je Agencija tožeči stranki odvzela možnost učinkovite obrambe oziroma možnost, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za izdajo odločbe.

Za presojo, ali povezani družbi tvorita ekonomsko celoto, je lahko pomembna predvsem okoliščina, kot je vpletenost družbe matere v upravljanje hčerinske družbe.

Izrek

Tožbi se ugoti, izpodbijana Odločba se odpravi in se zadeva vrne toženi stranki v ponoven postopek.

Tožena stranka mora v 15 dneh od vročitve te sodbe povrniti tožeči stranki njene stroške postopka v znesku 285,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega naslednjega dne po izteku roka za izpolnitev obveznosti, določenega v tej točki izreka, do plačila.

Obrazložitev

Dosedanji potek postopka

1. Tožena stranka (Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, od 1. 1. 2013 Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, v nadaljevanju Agencija)(1) je z odločbo 306-37/2009-58 z dne 14. 8. 2012 (pred tem in v nadaljevanju Odločba) ugotovila, da sta podjetji A. d. o. o. in B., d. o. o. kršili 6. člen Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (v nadaljevanju ZPOmK-1) in 81. člen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (v nadaljevanju PES), sedaj 101. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju PDEU), s tem, da sta se v obdobju od 1. 1. 2007 do 4. 1. 2010 s Krovno pogodbo o nakupu električne energije (v nadaljevanju Krovna pogodba), v določbah od 14. do 24. člena te pogodbe, dogovorili o prodaji električne energije po vnaprej definirani fiksni ceni z namenom

neposredne dobave električne energije upravičenim odjemalcem, cilj navedenega ravnanja podjetij A. d. o. o. in B. d. o. o. pa je bil preprečevati, ovirati ali izkrivljati konkurenco v Republiki Sloveniji (točka I.1 izreka).

2. Tožeča stranka (B. d. o. o.) v postopku sodnega varstva po ZPOmK-1 s tožbo izpodbija Odločbo zaradi zmotne uporabe materialnega prava, bistvene kršitve določb postopka ter nepravilne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja. Vrhovnemu sodišču predlaga odpravo odločbe in povrnitev stroškov postopka.

3. Tožena stranka je na tožbo odgovorila in predlagala njeno zavrnitev.

Postopek sodnega varstva

4. Za postopek sodnega varstva zoper odločbe Agencije se v skladu z določbo drugega odstavka 54. člena ZPOmK-1 smiselno uporablja Zakon o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1), če ni z ZPOmK-1 določeno drugače. V skladu z določbo 58. člena ZPOmK-1 sodišče preizkusi odločbo Agencije v mejah tožbenega zahtevka in mejah razlogov, ki so navedeni v tožbi, pri čemer po uradni dolžnosti pazi na bistvene kršitve postopka v skladu s tretjim odstavkom 27. člena ZUS-1.

Presoja utemeljenosti tožbe

5. Tožba je utemeljena.

6. Tožeča stranka Agenciji očita, da ji v zvezi z vprašanjem obstoja sporazuma med (neodvisnima) podjetjema oziroma v zvezi z vprašanjem obstoja ekonomske celote med A. d. o. o. in B. d. o. o. ni bila dana možnost, da se izjavi o dejstvih in dokazih, pomembnih za izdajo odločbe. Agencija naj bi šele v odločbi navedla dejstva in dokaze o tem, da A. d. o. o. in B. d. o. o. ne tvorita ekonomske celote ter da sta kot neodvisni podjetji v smislu 6. člena ZPOmK-1 in 101. člena PDEU (prej 81. člen PES) subjekta očitane kršitve. Očitek kršitve načela kontradiktornosti je utemeljen.

7. Zaradi zagotavljanja načela kontradiktornosti se odločba Agencije ne sme opirati na dejstva in dokaze, glede katerih podjetju, proti kateremu se vodi postopek, ni bila dana možnost, da se o njih izjavi (19. člen ZPOmK-1). Izraz tega načela je dolžnost Agencije, da stranke seznani s povzetkom relevantnih dejstev, ki vsebuje ugotovitve o dejstvih in dokazih, pomembnih za odločitev (36. člen ZPOmK-1).

8. V zvezi z vprašanjem obstoja sporazuma med (neodvisnima) podjetjema je Agencija v povzetku relevantnih dejstev 306-37/2009-46 z dne 12. 6. 2012 (v nadaljevanju Povzetek relevantnih dejstev) navedla le, da glede na opredelitev pojma podjetja v 1. točki 3. člena ZPOmK-1 zaključuje, da sta A. d. o. o. in B. d. o. o. podjetji v smislu določb ZPOmK-1 (10. in 11. točka Povzetka relevantnih dejstev). Potem ko je tožeča stranka v izjavi o Povzetku relevantnih dejstev z dne 20. 7. 2012 podala obsežne navedbe, da naj bi A. d. o. o. in B. d. o. o. tvorila ekonomsko celoto, Agencija ni izdala dopolnitve Povzetka relevantnih dejstev. Agencija je šele v Odločbi (63. - 86. točka njene obrazložitve) razkrila dejstva in dokaze, na katere je oprla svojo pravno argumentacijo o neobstoju ekonomske celote med A. d. o. o. in B. d. o. o., ki sta po njeni presoji neodvisni podjetji. Tožeča stranka torej vse do izdaje Odločbe ni bila seznana z dejstvi in dokazi, ki jih je Agencija štela kot pomembne za zaključek, da v tej zadevi ekonomska celota ne obstaja oziroma da gre za sporazum med neodvisnima podjetjema. S takšnim postopanjem je Agencija tožeči stranki odvzela možnost učinkovite obrambe oziroma možnost, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za izdajo odločbe. Vrhovno sodišče zato zaključuje, da je Odločba obremenjena z bistveno kršitvijo določb postopka iz 3. točke drugega odstavka 237. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP) v zvezi s tretjim odstavkom 27. člena ZUS-1.

9. V ponovnem postopku naj Agencija postopa v skladu z načelom kontradiktornosti in naj tožeči stranki pravočasno razkrije vsa relevantna dejstva in okoliščine, ki jih šteje kot pomembna za presojo (ne)obstoja ekonomske celote. Za presojo, ali povezani družbi tvorita ekonomsko celoto, je po sodni praksi Sodišča

Evropske unije odločilno, ali hčerinska družba dejansko lahko svobodno odloča o svojem ravnanju na trgu. Pri tej presoji je treba upoštevati vse relevantne okoliščine, ki se nanašajo na poslovne, organizacijske in pravne povezave med družbami.(2) V primeru, ko imata družbi materi po 50-odstotni delež v hčerinski družbi in ko izvajata skupni nadzor nad hčerinsko družbo (primerjaj na primer zadevo C-172/12 P, EI du Pont de Nemours and Company proti Evropski komisiji, še neobjavljena, 49. točka obrazložitve, in zadevo C-179/12 P, The Dow Chemical Company proti Evropski komisiji, še neobjavljena, 60. točka obrazložitve),(3) ki obravnavata skupni podjem, v katerem sta družbi materi prisotni s 50-odstotno udeležbo) je za presojo lahko pomembna predvsem okoliščina, kot je vpletenost družbe matere v upravljanje hčerinske družbe (primerjaj na primer združene zadeve C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, Dansk R

Datum zadnje spremembe: 12.02.2015